

DF-3381

Seat No. _____

B. Com. (Sem. V) Examination

October / November – 2015

Management of Accounting - I

Time : 2:30 Hours]

[Total Marks : 70

1 સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિનો અર્થ અને વ્યાખ્યા સમજાવી કાર્યો વર્ણવો. 14

અથવા

1 નોંધ લખો : 14

(1) સંચાલકીય હિસાબનીશનો ફાળો

(2) સંચાલકીય હિસાબપદ્ધતિ - સાધનો અને ટેકનિક

2 પાર્વતિ લિ.ના હિસાબોમાંથી નીચેની વિગતો મળે છે. 14

વિગત રકમ રૂ.

વેચાણ 30,00,000

- વેચેલ માલની પડતર 15,00,000

કાર્યો નફો → 15,00,000

- વહીવટી વેચાણ અને નાણાકીય ખર્ચ 5,00,000

કરવેરા પહેલાં નફો → 10,00,000

- કરવેરા 5,00,000

ચો. નફો → 5,00,000

પાકું સરવૈયું

જવાબદારી	રકમ રૂ.	મિલકતો	રકમ રૂ.
10%ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી	20,00,000	કાયમી મિલકતો	55,00,000
ઈક્વિટી શેરમૂડી	20,00,000	સ્ટોક	2,00,000
અનામત	10,00,000	દેવાદારો	3,00,000
10%ના ડિબેન્ચર	11,00,000	લેણીહૂંડીઓ	1,00,000
લેણદારો	1,50,000	રોકડ	2,00,000
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	1,00,000	અવાસ્તવિક	
દેવીહૂંડીઓ	40,000	મિલકતો	1,00,000
ખર્ચના બાકી દેવાં	10,000		
	64,00,000		64,00,000

શરૂનો સ્ટોક રૂ. 3,00,000નો હતો. વર્ષના 360 દિવસ ધારી નીચેના ગુણોત્તરો

શોધો :

- (1) કાચા નફાનો ગુણોત્તર
- (2) સ્ટોક ગુણોત્તર
- (3) ચાલુ ગુણોત્તર
- (4) પ્રવાહી ગુણોત્તર
- (5) દેવાદાર ગુણોત્તર
- (6) માલિકી ગુણોત્તર
- (7) રોકેલી મૂડી પર વળતરનો દર
- (8) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર.

અથવા

2 ગંગા અને જમના લિમીટેડની માહિતી નીચે પ્રમાણે છે :

14

મૂડી-દેવાં	ગંગા લિ.	જમના લિ.	મિલકત-લેણાં	ગંગા લિ.	જમના લિ.
ઈક્વિટી શેરમૂડી	1,00,000	80,000	જમીન-મકાન	80,000	75,000
રાખી મુકેલ કમાણી			સાંચા-યંત્ર	80,000	80,000
(અનામત/વધારો)	24,800	66,200	સ્ટોક	32,000	80,000
15%ના ડિબેન્ચર	80,000	66,000	દેવાદારો	35,000	30,000
લેણદારો	32,000	40,000	લેણીહૂંડી	5,000	6,000
દેવીહૂંડીઓ	3,000	10,000	રોકડ	16,000	10,000
B.O.D.	6,000	15,000	પ્રાથમિક ખર્ચ	800	1,200
ચૂકવવાના બાકી ખર્ચ	3,000	5,000			
	2,48,800	2,82,200		2,48,800	2,82,200

અન્ય માહિતી :

વિગત	ગંગા લિ.	જમના લિ.
કુલ વેચાણ (80% ઉધાર વેચાણ છે.)	3,20,000	3,20,000
વેચેલ માલની પડતર	2,24,000	2,08,000
ચોખ્ખો નફો (50% કરવેરા બાદ)	16,000	25,600

ઉપરની માહિતી પરથી નીચેના ગુણોત્તરો શોધો :

- (1) ચાલુ ગુણોત્તર
- (2) સંચાલન ગુણોત્તર
- (3) દેવાદાર ગુણોત્તર
- (4) શેરહોલ્ડરના ભંડોળ પર વળતરનો દર
- (5) કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર.

3 સપ્તરંગ લિ.ની નીચેની માહિતી પરથી તા. 31/3/13-14ના વર્ષની - તેના 14
પરથી ભંડોળપ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો :

જવાબદારી	31-3-13	31-3-14	મિલકતો	31-3-13	31-3-14
ઈક્વિટી શેરમૂડી દરેક			કાયમી મિલકત	5,00,000	6,00,000
રૂ. 10નો	3,00,000	4,00,000	ચાલુ મિલકત	2,15,000	2,09,000
સામાન્ય અનામત	1,50,000	1,40,000	ડિબે. વટાવ	5,000	4,000
ન.નુ.આવું	30,000	40,000			
ડીબેન્ચર	1,00,000	80,000			
લેણદારો	50,000	45,000			
દેવીહૂડી	4,000	5,000			
કરવેરાની જોગવાઈ	50,000	55,000			
સૂચિત ડિવિડન્ડ	36,000	48,000			
	7,20,000	8,13,000		7,20,000	8,13,000

વધારાની માહિતી :

- (1) 2014ના વર્ષ દરમિયાન કંપનીએ ઈક્વિટી શેરહોલ્ડરોને સામાન્ય અનામતમાંથી 8 શેરે 1 શેર બોનસ આપવાનું ઠરાવ્યું.

(2) 2014ના વર્ષ દરમિયાન ડિબેન્ચર $\frac{1}{5}$ ભાગના 5%ના પ્રીમિયમથી પરત કર્યા.

(3) રૂ. 1,50,000ની કાયમી મિલકત ખરીદવામાં આવી.

(4) 2013ના વર્ષનું સૂચિત રિવિઝન્ડ ચૂકવ્યું.

અથવા

3 સ્મિત લિ.નાં વર્ષ 2012-13ના પાકાં-સરવૈયાં નીચે મુજબ છે. ભંડોળપ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો :

જવાબદારી	2012	2013	મિલકતો	2012	2013
ઈક્વિટી શેરમૂદી	2,00,000	2,50,000	પાણી	30,000	27,000
જમીનગીરી/પ્રીમિયમ	10,000	15,000	જમીન-મકાન	90,000	1,40,000
સામાન્ય અનામત	35,000	40,000	યંત્રો	1,30,000	1,50,000
નફા-નુકસાન ખાતું	25,000	90,000	પેટન્ટ્સ	50,000	45,000
6%ના ડિબેન્ચર	1,00,000	1,00,000	ફર્નિચર	15,000	13,500
લેણદારો	30,000	40,000	દેવાદારો	45,000	70,000
કરવેરાની જોગવાઈ	18,000	15,000	રોકડ અને બેંક	5,800	7,000
			સ્ટોક	50,000	96,000
			ડિબેન્ચર વટાવ	1,200	1,000
			પ્રાથમિક ખર્ચ	1,000	500
	4,18,000	5,50,000		4,18,000	5,50,000

વધારાની માહિતી :

(1) માંડી વાળેલ ઘસારો :

જમીન-મકાન રૂ. 9,000, યંત્રો રૂ. 13,000, પેટન્ટ્સ રૂ. 5,000, ફર્નિચર અને ફિક્ચર્સ રૂ. 1,500.

(2) વર્ષ દરમિયાન રૂ. 20,000નાં યંત્રો રૂ. 15,000માં વેચવામાં આવ્યા હતા.

(3) વર્ષ દરમિયાન ચૂકવેલ કરવેરા અને રિવિઝન્ડ અનુક્રમે રૂ. 10,000 અને રૂ. 20,000 હતા.

4 'મન' કંપની લિ.ના વર્ષ 2013 અને 2014નાં પાકાં-સરવૈયાં નીચે પ્રમાણે છે : 14

જવાબદારી	2013	2014	મિલકતો	2013	2014
ઈક્વિટી શેરમૂડી દરેક			પાણડી	1,00,000	80,000
રૂ. 10નો	3,00,000	5,00,000	મશીનરી	3,50,000	4,50,000
સામાન્ય અનામત	1,50,000	1,00,000	જમીન-મકાન	3,00,000	2,70,000
ન.નુ.ખાતું	1,48,000	1,38,000	રોકાણો	80,000	75,000
9%ના ડિબેન્ચર	1,00,000	1,40,000	સ્ટોક	40,000	80,000
લેણદારો	80,000	60,000	રોકડ સિલક	-	40,000
દેવીહૂડી	75,000	95,000	દેવાદારો	75,000	90,000
નહીં ચૂકવેલ ખર્ચ	10,000	5,000	દેવીહૂડી	15,000	20,000
કરવેરાની જોગવાઈ	60,000	80,000	પ્રાથમિક ખર્ચ	18,000	12,000
B.O.D.	55,000	-	ડિબેન્ચર વટાવ	-	1,000
	9,78,000	11,18,000		9,78,000	11,18,000

અન્ય માહિતી :

- (1) તા. 1-4-2014ના રોજ કંપનીએ સામાન્ય અનામતમાંથી ત્રણ ઈક્વિટી શેરે 1 ઈક્વિટી શેર બોનસ તરીકે આપ્યો.
- (2) આ વર્ષ દરમિયાન કરવેરા અને ડિવિડન્ડ અનુક્રમે રૂ. 55,000 અને 54,000 ચૂકવ્યું.
- (3) નવા ડિબેન્ચર 5%ના વટાવથી બહાર પાડ્યા.
- (4) રૂ. 20,000નાં રોકાણો વેચાણ કિંમત પર 20% નફો થાય તે રીતે વેચ્યાં.
- (5) વર્ષ દરમિયાન ઘસારો માંડી વાળ્યો :

મશીનરી રૂ. 35,000, જમીન-મકાન રૂ. 30,000. રૂ. 50,000ની ચોપડે કિંમતની મશીનરી 20% નુકસાનથી વર્ષ દરમિયાન વેચી દીધી.

રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

4 A લિ.ના તા. 31મી માર્ચ 2009 અને 2010નાં પાકાં-સરવૈયાં
નીચે પ્રમાણે છે.

14

પાકાં સરવૈયાં

જવાબદારી	2009	2010	મિલકતો	2009	2010
શેરમૂડી	2,00,000	2,50,000	જમીન-મકાન	2,00,000	1,90,000
સામાન્ય અનામત	50,000	60,000	મશીનરી	1,50,000	1,69,000
નફા-નુકસાન ખાતું	30,500	30,600	સ્ટોક	1,00,000	74,000
બેંક લોન	70,000	-	દેવાદારો	80,000	64,200
લેણદારો	1,50,000	1,35,200	રોકડ	500	600
કરવેરાની જોગવાઈ	30,000	35,000	બેન્કસિલક	-	8000
			પાઘડી	-	5000
	5,30,500	5,10,800		5,30,500	5,10,800

વધારાની માહિતી : (તા. 31મી માર્ચ 2010ના પૂરા થતાં વર્ષની)

- (1) રૂ. 23,000 ડિવિડન્ડ ચૂકવ્યું.
- (2) અન્ય કંપનીની નીચેની મિલકતો શેરની સામે ખરીદી સ્ટોક રૂ. 20,000 અને મશીનરી રૂ. 25,000.
- (3) રૂ. 8,000ની મશીનરી ખરીદી.
- (4) ઘસારો માંડી વાળ્યો :
મશીનરી રૂ. 12,000; જમીન-મકાન રૂ. 10,000.
- (5) વર્ષ દરમિયાન રૂ. 33,000 આવકવેરાની જોગવાઈ કરી.
- (6) મશીનરીના વેચાણ પર નુકસાન રૂ. 200 સામાન્ય અનામત ખાતે લઈ ગયા છીએ.
રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

5 બજેટરી અંકુશનો અર્થ, વ્યાખ્યા અને લાક્ષણિકતાઓ ચર્ચો.

14

અથવા

5 બજેટરી અંકુશના ફાયદા અને મર્યાદા ચર્ચો.

14

ENGLISH VERSION

- 1 Explain meaning and definition of Management Accounting 14
Describe its functions.

OR

- 1 Write notes : 14
- (i) Role of Management Accountant
- (ii) Management Accounting - tools and techniques.

- 2 Following details are available from the books of Parvati Ltd. 14

Detail	Amount
Sales	30,00,000
– Cost of goods sold	<u>15,00,000</u>
Gross profit →	15,00,000
– Selling, distribution and administrative exp.	<u>5,00,000</u>
Profit before tax	10,00,000
– Tax	<u>5,00,000</u>
Net profit →	5,00,000

Balance Sheet

Liabilities	Amount	Assets	Amount
10% preference share capital	20,00,000	Fixed Assets	55,00,000
Equity share capital	20,00,000	Stock	2,00,000
Reserves	10,00,000	Debtors	3,00,000
10% Debentures	11,00,000	Bills receivable	1,00,000
Bank Overdraft	1,00,000	Cash	2,00,000
Creditors	1,50,000	Fictitious Assets	1,00,000
Bills Payable	40,000		
Outstanding Lia. for expenses	10,000		
	64,00,000		64,00,000

Opening stock was Rs. 3,00,000. Assume 360 days in a year compute following ratios.

- (1) Gross profit ratio
- (2) Net profit ratio
- (3) Stock turnover ratio
- (4) Current ratio
- (5) Liquid ratio
- (6) Debtors ratio
- (7) Proprietary ratio
- (8) Rate of return on capital employed.

OR

2 Following information is available for Ganga Ltd. and Jamana Ltd. 14

Liabilities	Ganga Ltd.	Jamana Ltd.	Assets	Ganga Ltd.	Jamana Ltd.
E/S Capital	1,00,000	80,000	Land and		
Retained earning	24,800	66,200	Building	80,000	75,000
15% debenture	80,000	66,000	Plant and		
Creditors	32,000	40,000	Machinery	80,000	80,000
Bills payable	3,000	10,000	Stock	32,000	80,000
B.O.D.	6,000	15,000	Debtors	35,000	30,000
Outstanding Exp.	3,000	5,000	Bills receivable	5,000	6,000
			Cash	16,000	10,000
			Preliminary Exp.	800	1,200
	2,48,800	2,82,200		2,48,800	2,82,200

Other Information :

Detail	Ganga Ltd.	Jamana Ltd.
Total sales (80% credit sales)	3,20,000	3,20,000
COGS (cost of goods sold)	2,24,000	2,08,000
Net profit (after 50% tax)	16,000	25,600

Find following ratios

- (1) Current Ratio
- (2) Operating exp. Ratio
- (3) Debtors Ratio
- (4) Return on shareholders fund
- (5) Returns on capital employed.

3 Following are Balances of Saptarang Co. Ltd. as on 14
31.3.13 – 14 and additional information given from that
prepare fund flow statement.

Liabilities	31.3.13	31.3.14	Assets	31.3.13	31.3.14
Equity share			Fixed Assets	5,00,000	6,00,000
Capital each of			Current Assets	2,15,000	2,09,000
Rs. 10	3,00,000	4,00,000	Debenture		
General Reserve	1,50,000	1,40,000	discount	5,000	4,000
Profit and Loss A/c.	30,000	40,000			
Debentures	1,00,000	80,000			
Creditors	50,000	45,000			
Bills Payable	4,000	5,000			
Provision for tax	50,000	55,000			
Proposed dividend	36,000	48,000			
	7,20,000	8,13,000		7,20,000	8,13,000

Additional Information :

- (1) During the year 2014 company issued bonus shares to the equity shareholders by capitalising required sum from General Reserve in 8:1 ratio.
- (2) During 2014 1/5th part of debentures were redeemed at premium of 5%.
- (3) Fixed assets costing Rs. 1,50,000 was purchased.
- (4) Proposed dividend for 2013 was paid.

OR

- 3 Prepare a statement showing Sources and Application of funds after taking into account the Balance Sheets and additional information given below of Smit Ltd. : 14

Liabilities	2012	2013	Assets	2012	2013
Equity share capital	2,00,000	2,50,000	Goodwill	30,000	27,000
Securities Premium	10,000	15,000	Land		
General Reserve	35,000	40,000	and Building	90,000	1,40,000
Profit and Loss A/c.	25,000	90,000	Machinery	1,30,000	1,50,000
6% Debentures	1,00,000	1,00,000	Patents	50,000	45,000
Creditors	30,000	40,000	Furniture		
Provision for			and Fixtures	15,000	13,500
Taxation	18,000	15,000	Sundry debtors	45,000	70,000
			Cash and Bank B/s.	5,800	7,000
			Stock	50,000	96,000
			Debenture Disc.	1,200	1,000
			Preliminary Exp.	1,000	500
	4,18,000	5,50,000		4,18,000	5,50,000

Additional Information :

- (1) Depreciation written off :

Land and Buildings Rs. 9,000; Machinery Rs. 13,000,
Patents Rs. 5,000; Furniture and fixtures Rs. 1,500.

- (2) During the year machinery of Rs. 20,000 was sold at Rs. 15,000.

- (3) During the year taxes and dividend paid were Rs. 10,000 and 20,000 respectively.

4 Following are Balance Sheets of Man Co Ltd. for the 14
year 2013 and 2014

Balance Sheet

Liabilities	2013	2014	Assets	2013	2014
Equity share capital of Rs. 10 each fully paid	3,00,000	5,00,000	Goodwill	1,00,000	80,000
General Reserve	1,50,000	1,00,000	Machinery	3,50,000	4,50,000
P & L Account	1,48,000	1,38,000	Land		
9% Debentures	1,00,000	1,40,000	and Building	3,00,000	2,70,000
Creditors	80,000	60,000	Investment	80,000	75,000
Bills payable	75,000	95,000	Stock	40,000	80,000
Unpaid Exp.	10,000	5,000	Cash Balance	-	40,000
Provision for tax	60,000	80,000	Debtors	75,000	90,000
B.O.D.	55,000	-	Bills Receivable	15,000	20,000
			Preliminary Exp.	18,000	12,000
			Deb. Discount	-	1,000
	9,78,000	11,18,000		9,78,000	11,18,000

Other Information :

- (1) On 1.4.14 Co. has given bonus shares in ratio of 1 share against 3 equity share, provision for this is done from general reserve.
 - (2) During the year tax and dividend were paid off Rs. 55,000 and Rs. 54,000 respectively.
 - (3) New debentures were issued at 5% discount.
 - (4) Investment of Rs. 20,000 was sold at such price so as to realize 20% profit on sales price.
 - (5) Depreciation written off during the year machinery Rs. 35,000, land and building Rs. 30,000, machinery having book value of 50,000 was sold at 20% loss during the year.
- Prepare Cash Flow Statement.

OR

- 4 Following are the summarized balance sheets of 'A' Ltd 14
as on 31st March 2009 and 31st March 2010 :

Balance Sheets

Share capital	2,00,000	2,50,000	Land and Building	2,00,000	1,90,000
General Reserve	50,000	60,000	Machinery	1,50,000	1,69,000
Profit and Loss A/c.	30,500	30,600	Stock	1,00,000	74,000
Bank Loan	70,000	-	Debtors	80,000	64,200
Creditors	1,50,000	1,35,200	Cash	500	600
Provision for			Bank Balance	-	8,000
Taxation	30,000	35,000	Goodwill	-	5,000
	5,30,500	5,10,800		5,30,500	5,10,800

Additional Information :

(During the year ended 31st March 2010)

- (1) Dividend of Rs. 23,000 was paid.
- (2) The following assets of another company was purchased for a consideration of Rs. 50,000 paid for in shares.
Stock Rs. 20,000; Machinery Rs. 25,000
- (3) Machinery was purchased for Rs. 8,000
- (4) Depreciation written off
Machinery Rs. 12,000; Land and Building Rs. 10,000
- (5) Provision was made for income-tax Rs. 33,000 during the year.
- (6) The loss on sale of machinery Rs. 200 transferred to General Reserve.

Prepare Cash Flow Statement.

- 5 Discuss meaning definition and characteristics of Budgetary Control. 14

OR

- 5 State merits and demerits of Budgetary Control. 14